

Minulost – její důležitost

Bez minulosti, tj. bez navázání na minulost (třeba i bez aktivní distance od ní) je i nejlepší a nejsprávnější myšlenka odsouzena k jalovosti nebo jen k malému vlivu, neboť je nucena začínat opět od počátku. Navázat na minulost však neznamena jen tu minulost přetahovat do přítomnosti (trahere znamená však přece táhnout!). Pokud tzv. tradování, tradice znamená jen uchovávání něčeho minulého, vystavuje se nevyhnutelně pomalejšímu nebo rychlejšímu upadání a vyprazdňování, degradování toho, co je jakoby tradováno. Ovšem ono „pouhé přetahování“ ve skutečnosti ani není možné, protože je vždy vystaveno aktivitě toho, kdo „přetahuje“, tj. kdo traduje a skrze tradici navazuje – a tím navazováním to minulé, již nejsou, jakoby oživuje a vnáší do aktuální přítomnosti. A tak to tradování vždycky znamená jakési ovlivňování onoho „oživovaného“ a „aktualizovaného“, takže to vždy závisí na tom tradujícím. V tom smyslu je zřejmé, že ono tradované není a ani nemůže být pouze přetahováno (už jen proto, že „už není“ jsou, takže nemůže být prostě uchopeno a přetaženo v čase), ale že musí být na základě jakýchsi reliktních zbytků znovu vyloženo, re-interpretováno. A k dobré, správné, pravé (a nutně nové, aktuální) interpretaci je nezbytné se nějak „opřít“ o to, o čem se opíralo to minulé, nyní reinterpretované a tím tradované. Pokud jakákoli nová interpretace, tj. také o tradování usilující interpretace, nenajde cestu k tomu, k čemu se vztahovalo kdysi i to, co je dnes tradováno (a reinterpretováno), musí nutně docházet k „úpadku“, přinejmenším k oslabení, ale také třeba k misinterpretaci, zvrhlé, falešné interpretaci, spočívající k tradování vnější podoby (např. formule) onoho tehdejšího uchopení a pochopení, jež se ovšem původně vztahovalo k něčemu dalšímu (už i tehdy nepředmětnému, nikoli tedy ke starší „formuli“), na místě pokusu o to, vztáhnout se k tomu rozhodujícím, totiž k tomu, čím bylo osloveno a inspirováno už ono tehdejší (dnes již minulé a tedy nejsou) pochopení, a co hlavně má být cílem jakéhokoli navázání na minulost. Bez minulosti a bez navázání na ni není možné nové pochopení „toho pravého“; ale ono navázání se nemá a nemůže, nesmí omezit na přetažení tehdejšího porozumění, nýbrž má a musí jít o nové, aktuální pochopení toho, k čemu se (jakožto k nejsoucímu, protože nepředmětnému) vztahovalo tehdejší chápání a porozumění.

(Písek, 110407-1.)